

No 54.

Kalendarzyk tygodniowy:

Wt. św. Jana Bożego.
 Sr. św. Franciszki.
 Czw. św. Męczenników.
 Piąt. św. Konstantego.
 Sob. św. Grzegorza.
 Niedz. św. Krystyny P.
 Pon. św. Matyldy Kr.

Wschód słońca: godz. 6 m. 35
 Zachód słońca: godz. 5 m. 49
 Dług. dnia: godz. 11 m. 14

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
 Półrocznie „ 3 „ —
 Kwartalnie „ 1 „ 50
 Miesięczn. „ - „ 50

Odnoszenie 10 k. m.
 Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40

Półrocznie „ 3 „ 70

ZAGRANICĄ:

Miesięcznie „ 1 „ 10

Redakcja

w Łodzi,

ul. Przejazd № 8.

Nr. telefonu 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Wtorek, dnia 8 marca 1910 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Hinke;
 w Zgierzu, w aptece p. Patka; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane“ na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

KONSTANTY PODHORSKI

Po obu stronach cieśniny Beringa

stron 288

Kijowska drukarnia polska.

Cena księgarska Rb. 2.

Dla prenumeratorów „Rozwoju“ ciekawe to opowiadanie mamy możność sprzedawania z ustępstwem, t. j. po

1 rb. 50 kop.

Sojusze Austro-Węgier.

Równocześnie zbiegło się kilka faktów, świadczących, że w dziedzinie polityki zagranicznej Austro-Węgier rozgrywają się ważne sprawy.

Na środowym posiedzeniu Izby panów podczas dyskusji nad kontyngensem rekrutów wywiązała się polemika w sprawie sojuszu Austro-Węgier. Ta polemika miała charakter czysto-akademicki. Prowadzili ją ludzie, którzy mimo tytułów rodowych i urzędowych nie zajmują dzisiaj oficjalnego stanowiska i nie mogą wpływać na tok spraw państwowych. Mimo to, owa dyskusja była bardzo znamieną. Odsłoniła bowiem pewne trudności, z jakimi hr. Aehrenthal ma do walczenia tam, gdzie chodzi o stosunek Austro-Węgier do Rosji.

Członek konserwatywny Izby panów, hr. Latour, wystąpił — z pozorów niby nagle i bez przyczyny — nie tylko z żądaniem przywrócenia jaknajserdeczniejszych stosunków z Rosją, lecz nawet z apologią jaknajserdeczniejszej przyjaźni Austrii i Rosji na tle dawnego braterstwa broni pomiędzy obu armiami w latach 1814 i 1849. Wystąpienie hr. Latoura stanęło się zrozumiałem, gdy dodamy, że jest on członkiem nielicznej, ale bardzo wpływowej grupy arystokratycznych konserwatystów starej daty, którzy jeszcze do tej pory nie mogą się pogodzić z nowym porządkiem politycznym w Austrii. Jeszcze dzisiaj Święte Przymierze jest dla nich ideałem porządku wewnętrznego i systemu międzynarodowego.

Członkowie starych rodów, mający stosunek z dworem i stosunki na dworze, znający drogi uboczne, jakimi trzeba chadzać, by osiągnąć to, czego w otwartym starciu niepodobna pozyskać, i zwolennicy dawnej reakcji są przeciwnikami, z którymi każdy minister spraw zagranicznych musi się liczyć. Hrabia Aehrenthal wywołał ich niechęć z dwóch powodów: po pierwsze dlatego, że w ich oczach jest człowiekiem świeżej daty; po drugie, ponieważ nie schyla głowy wobec Rosji, z którą reakcyoniści austriaccy sympatyzują.

Hrabia Latour, domagając się przyjaźni z Rosją, przeszedł do porządku dziennego nad całym zachowaniem się Rosji wobec Austro-Węgier podczas aneksji Bośni i Hercegowiny, dalej nad formą, w której Rosja domagała się przed niedawnym czasem od Austro-Węgier zrzeczenia się wszelkich aspiracji handlowych i dyplomatycznych na Bałkanie.

Odpowiedź, dana przez hr. Pinińskiego amatorowi Świętego Przymierza, załatwiła ów epizod w Izbie panów, o ile chodzi w tej chwili o parlament. Równocześnie tok wypadków dyplomatycznych dał hr. Aehrenthalowi jeszcze inne zadośćuczynienie odnośnie do hr. Latoura.

Berlińska „National Zeitung“ przyniosła inspirowany komentarz do urzędowego komunikatu o naradach kancлера Rzeszy niemieckiej z austro-węgierskim ministrem spraw zagranicznych. Ten komentarz mówi w imieniu Niemiec i Austro-Węgier o Rosji tonem stanowczym.

Komunikat berliński nie pozostawia Rosji — zdaniem „National Zeitung“ — żadnych złudzeń, że w sprawach bałkańskich, wobec zbierających się tamże chmur, Niemcy idą solidarnie z Austro-Węgrami.

Komunikat w „National Zeitung“ służy za wskazówkę, że hr. Aehrenthal podczas bytności w Berlinie umiał zobowiązać Niemcy do sekundowania Austro-Węgrom w całej polityce bałkańskiej. Naturalnie, Niemcy nie uczyniły tego darmo. Prawdopodobnie hr. Aehrenthal zaciągnął wzamian za to pewne zobowiązania w tych kwestiach międzynarodowych, które interesują w pierwszym rzędzie dyplomację niemiecką.

Dla gabinetu wiedeńskiego jest najważniejszym, że w ewentualnym starciu dyplomatycznym z Rosją może liczyć z całą pewnością na poparcie Niemiec. Pozory, jakoby w tem starciu Niemcy zechciały dawać poparcie moralne zabiegom rosyjskim, — te pozory obecnie rozwiały się jak miraż złudny. Rosja wie, że jej zbyt daleko idące zaangażowanie się w politykę bałkańską napotkałoby nieprzejednany opór zarówno Austro-Węgier, jak i Niemiec.

Pokazuje się, że Rosja na Bałkanie musi się liczyć jeszcze z jednym, a więc trzecim z kolei przeciwnikiem. Tym przeciwnikiem jest Turcja. Inspirowany list z Konstantynopola w „Neues Wiener Tageblatt“ nie pozostawia pod tym względem żadnych wątpliwości.

Odwiedziny króla bułgarskiego w Petersburgu i zapowiedziana tamże wizyta króla Piotra — pisze „N. W. Tageblatt“ — gotowe obudzić pewne nadzieje, które stanowczo nie mogą się spełnić. Obecnie przyjęcie króla Ferdynanda w Petersburgu podsyca apetyt bułgarski na Macedonię. Serbów oszłamia już teraz wizyta króla Piotra nad Nową. Dzienniki serbskie zupełnie na seryo żądają od Turcji odstąpienia sandżaku Nowobazarskiego.

Wycieczka do Zgierza.

Urządzona w ubiegłą niedzielę t. j. 6 b. m. przez oddział łódzki polskiego Tow. krajoznawczego wycieczka do Zgierza, przy współudziale 75 osób, udała się znakomicie.

W Zgierzu oczekiwali na wycieczkowiczów gościnni gospodarze w osobach pp. dyr. Czeraszewicza i prof. Pogorzelskiego, którzy już dzień cały poświęcili wyłącznie łodzianom, nie żałując trudów i zabiegów, by przybyli goście spędzić mogli czas jaknajmilej.

Pierwsze kroki skierowane były do kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Katarzyny, zbudowanego w roku 1824 na miejscu drewnianego, istniejącego od XIII wieku, gdzie miejscowy proboszcz z całą uprzejmością pokazywał nam starożytne pamiątki, dotyczące przeszłości kościoła, między innymi dokumenty z początku XV-go wieku, nadające ówczesnej osadzie prawo magdeburskie.

W miejscowej szkole handlowej prof. Pogorzelski wygłosił b. zajmujący odczyt o przeszłości Zgierza, z którego dowiedzieliśmy się, iż Zgierz datuje swój początek już od XII wieku; w roku 1231 bawił we wsi Zgierz Konrad ks. Mazowiecki, a w roku 1345 wieś przemianowaną została na miasto, i w r. 1505 nadano jej targi i jarmarki. Wzrost zaś prawdziwy miasta datuje się dopiero od r. 1818, gdy zostali sprowadzeni tkacze zagraniczni. Otrzymaawszy od rządu liczne przywileje zaczęli budować fabryki, liczba których z każdym rokiem się powiększała i obecnie miasto posiada około 120 fabryk i większych zakładów przemysłowych, z których ważniejsze: 14 fabryk wyrobów wełnianych, 4 przedsiębiorstwa bawełny, 2 — wełny, 6 farbiarni i apretur, fabryki kortów, fabryka żelazna i in., zatrudniające razem z górą 15 tysięcy ludzi. Produkcja roczna fabryk sięga 15 milionów rubli. Rynek zbytu: głównie Moskwa i Petersburg.

Po tak interesującym odczycie nastąpiło zwiedzenie miasta i cmentarza wraz z istniejącym tam kościółkiem drewnianym, zbudowanym 1644 r. Wreszcie jeszcze zwiedzaliśmy wspomnianą wyżej fabrykę żelazną p. Hoffmana, jedyną jako taka zastosowaną do potrzeb miejscowego przemysłu w okręgu fabrycznym kraju. Uprzejmi właściciele fabryki szczegółowo pokazywali najrozmaitszej konstrukcji maszyny, z których największej zaciekały obecnych maszyny najnowszego systemu amerykańskiego, działające automatycznie i wykonywujące pracę kilku lub kilkunastu maszyn dawniej używanych, do obsługi których potrzebna była większa ilość robotników, gdy tymczasem kilka maszyn systemu amerykańskiego swobodnie obsługuje tylko jeden robotnik.

Oglądaliśmy także selfactory, czyli samoprężnice, odlewnię dla potrzeb fabryki i inne. Po spożyciu obiadu zwiedzaliśmy bogate o-

kazy muzeum szkolnego z dziedziny flory i fauny krajowej, zbiory i kolekcje najrozmaitszych minerałów krajowych, zagranicznych i t. p. Gąbki uginają się wprost od zgromadzonych tu bogactw świata mineralnego, poczynając od najzwyklejszych kamieni, a kończąc na b. rzadkich okazach muszli i minerałów.

Zbiory te są owocem długoletniej pracy poprzedniego kierownika szkoły p. Kowalczewskiego, dzisiejszego dyrektora p. Czeraszkiwicza, a przedewszystkiem prof. szkoły handlowej znanego przyrodnika p. Szepietowskiego, dzięki mrowczej pracy którego, szkoła ta dziś już swoimi zbiorami zaimponować może wielu innym przybytkom wiedzy. Szkoda tylko, iż szczyt dość lokalny i brak odpowiednich szaf, nie pozwoliły zbiorów i okazów uwydatnić w taki sposób, jak na to zasługują. Wszystkie te zbiory zasilić mają przysła wystawę przyrodniczą, którą grono osób dobrej woli, pragnie w Łodzi urządzić za kilka miesięcy.

Z okazji przypadłej w dniu wycieczki rocznicy założenia w roku zeszłym oddziału łódzkiego, uczestnicy na specjalnie przygotowanej karcie, ozdobionej godłami krajeznawczymi, składali swe podzięk. żeby upamiętnić czas tak mile spędzony.

Jakie wrażenie wywarła na nas, tak licznych uczestnikach, niedzielna wycieczka, dość nadmienić, iż w poczet członków Towarzystwa zapisało się kilkanaście osób przeważnie z płci pięknej.

Do powodzenia wycieczki, oprócz wymienionych wyżej pp. Czeraszkiwicza i Pogorzelskiego, którym zarząd składa serdeczne podziękowanie, przyczyniła się i sprężystość dzielnego kierownika wyprawy p. Hirsza.

R. Piaskowski.

WYROBY KRAJOWE.

Hasło popierania swojskich wyrobów zyskuje coraz sympatyczniejszy i szerszy oddźwięk w kołach towarzyskich naszej stolicy.

Materyały krajowe, zarówno fabryczne jak i tak zwane samodzielną, oraz inne artykuły konfekcyjne w kraju wyrabiane, jak koronki, hafty, tiule, plusze, kwiaty i t. p. mogą w większości wypadków z powodzeniem zastąpić zagraniczne, składając się na kostium spacerowy, suknię wycieczkową a nawet toaletę wieczorową, wytworną i elegancką. O tem postanowiono przekonać chwiejnych i niedowiarków.

W tym celu projektowane jest urządzenie w Warszawie w nadchodzącym sezonie wiosennym, zabawy w wielkim stylu, na której ogłoszony będzie konkurs z nagrodami, za najładniejsze toalety z wyrobów krajowych. Bliższe szczegóły, dotyczące tej zabawy, oraz nazwiska pań organizatorek ogłoszone będą w swoim czasie.

Chcąc poczynić wszelkie możliwe ułatwienia chętnym poparcią swojszczyzny, postanowiono zebrać próbki krajowych materyałów, oraz wszelkich dodatków z konfekcją związanych; poinformować się dokładnie o ich cenach, a także o tem gdzie je nabywać i zamawiać można.

Powyzszego zadania podjęło się biuro „Koła Samopomocy Przemysłowej“, które też zwraca się do wszystkich większych przemysłowców i drobnych wytwórców z prośbą o nadsyłanie pod jego adresem Chmielna 13 m. 2 — odpowiednich ofert, które po skompletowaniu doręczone zostaną paniom organizatorkom.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIANSKIE. Dziś Mściławy. Jutro Bożesława.

TEATR POLSKI. (Cegielniana 63). Dziś Włocławek Chopinowski. Początek o godzinie 8 minut 15 wieczorem.

— Jutro „Lekarz na rozdrożu“, komedia w 4 aktach B. Shawa. Początek o godzinie 8 minut 13 wieczorem.

ZEBRANIA. Dziś (w domu strzelców) o godz. 8 wieczorem, ogólne zebranie członków Zgrom. majstrów cieleśkich.

— Jutro (w sali Koncertowej, ul. Działna) o g. 6 wieczorem, ogólne zebranie członków Tow. wzajemnego kredytu łódzkich kupców i przemysłowców (Piotrkowska nr. 17)

POGADANKA. Dziś (w teatrzyku „Odeon“, ul. Przejazd) o godz. 4 po poł., pogadanka dla młodzieży „O Podolu.“

WYSTAWA. Dziś i codziennie „Wystawa sztuk pięknych“ (Mikołajewska 40). Otwarta od godz. 10 rano do 10 wiecz.

KRONIKA.

(—) **Rewizja senatorska.** Wobec pierwszorzędnej znaczenia rozpoczętej w Warszawie rewizji senatora r. t. Neuhardta i ogólnego a usprawiedliwionego, wywołanego przez nią zainteresowania, „Kuryer Warszawski“ zasięgnął informacji, dotyczących rewizji u źródła i oto, co w tej sprawie donosi:

„Przedewszystkiem zaznaczyć należy, że, trzymając się ściśle Ukazu Najwyższego, polecającego dokonanie rewizji, senator Neuhardt nie może nadać jej innego znaczenia niż to, jakie ma z góry wytknięte, t. j. prawno-administracyjne, nie zaś polityczne pod żadnym względem.

Dlatego wiadomość, podana przez „Riecz“ o poleceniu, danem senatorowi zbadania na miejscu sprawy chełmskiej i zdania sprawy z niej w Petersburgu, jest nieprawdą. Przekraczałoby to bowiem zakres udzielonych senatorowi pełnomocnictw i charakter rewizji ściśle w Ukazie określony, po za którym senator Neuhardt żadnych zleceń sekretnych od nikogo nie otrzymał.

Jak długo rewizja senatorska potrwa w Warszawie i w Królestwie Polskiem i jakie władze, oraz instytucje ona obejmie — tego nie wie dotychczas sama komisja, ponieważ zależy to nie tylko od osobistych poglądów senatora, ale przede wszystkim od śladów i dróg, na jakie sama rewizja komisję senatorską naprowadzi. Przewidywany jest w każdym razie pobyt komisji tutaj nie krótszy, jak kilkomiesięczny, ale okres ten ściśle oznaczyć się nie da.

Do składu rewizji senatorskiej należą w trzech częściach z dwudziestu kilku osób urzędnicy ministerium sprawiedliwości, głównie podprokuratorowie i jeden sędzia śledczy, a w jednej czwartej urzędnicy ministerium spraw wewnętrznych i kontroli państwowej.

(a) „Przyszłość“. Onegdaj, o godz. 4 i pół po południu, w lokalu przy ulicy Konstantynowskiej № 5, odbyło się zebranie członków Stowarzyszenia abstynentów „Przyszłość“. Zebranie zagał prezes inżynier St. Nakielski, poczem odczytano sprawozdanie kasowe z przedstawienia kinematograficznego w dniu 22 z. m. w „The Bio-Express“, z którego Towarzystwo osiągnęło rb. 107 kop. 22 czystego zysku.

Zarząd Towarzystwa wyraził członkom i członkiniom podziękowanie za gorliwe zajęcie się sprzedażą biletów na to przedstawienie. Uproszono zarząd o zorganizowanie w najbliższej przyszłości zabawy dochodowej.

Na delegatów, którzy uczestniczyć będą na zapowiedzianem w połowie kwietnia zebraniu przedstawicieli Towarzystwa abstynenckich w Warszawie, wybrani zostali pp.: Ludwik Domagała, Władysław Danecki i dr. Stanisław Skalski.

Zakomunikowano zgromadzonym, że otwartą została czytelnia pism w lokalu Towarzystwa, z której korzystać będą mogli członkowie we wtorki, czwartki, soboty i niedzielę od godz. 8 do 10 wieczorem.

Członek zarządu, dr. St. Skalski, oświadczył, że sprawa kursów dla agitatorów trzeźwości na dobrej znajduje się drodze. Przyrzekli prowadzić wykłady lekarze: dr. Jasiński, Pański, Pinkus, Lejberg, Sterling, Skalski, oraz adwokat przys. August Raubał.

Przyjęto do wiadomości, że ustanowione znaczki abstynenckie dla członków Towarzystwa można nabywać w biurze instytucji po 60 kop. za sztukę.

Inżynier Nakielski wygłosił pouczającą pogadankę „O pierwiastkach chemicznych“.

Po wyczerpaniu porządku dziennego orkiestra amatorska, pod kierunkiem p. Daneckiego, wykonała szereg utworów.

(f) **Ze związku czeladników piekarskich.** Onegdaj, w lokalu własnym odbyło się ogólne zebranie tego związku.

Zagał je p. Długolecki, którego też powołano na przewodniczącego. Ze swej strony p. D. poprosił na asesorów pp. Studniarka i Palińskiego, a na sekretarza p. Langego.

Sprawozdanie kasowe za rok 1909 wykazu-

je, że z 1908 roku pozostało 198 rub. 52 kop., wpisowe przyniosło 128 rub., składki 499 rub. 90 kop. różne drobne dochody 75 rub., razem przychód 901 rub. 18 kop. Płaca i wynagrodzenia wyniosły 345 rub., zapomogi na choroby i lekarzy 130 rub., wydatki gospodarcze 214 rub., razem rozchód wyniósł 688 rub. 78 kop.

Czystego zysku było 212 rub. 40 kop.

Ponieważ komisja rewizyjna ksiąg nie sprawdziła, ogólne zebranie wyznaczyło jej dwutygodniowy termin do wykonania kontroli ksiąg.

Pomiędzy zebranymi wywiązała się gorąca dyskusja na temat opłacania składek przez pozabawionych pracy czeladników. Niepracujący czeladnik dostaje zapomogi od towarzyszy czy to w ten sposób, że pracujący kolega pozwala mu pracować za siebie co 12-ty dzień, czy też, pracując sam, odstępuje mu połowę zarobku co ów 12-ty dzień.

Ogólne zebranie uchwaliło, że od dwóch takich zapomog czeladnik opłacać musi 20-kopiejkową składkę na związek. O ile jej opłacać nie będzie, traci prawo do zapomogi.

Zapomóg udzielono w roku sprawozdawczym 957.

Związek liczy 103 członków.

Niepracujących czeladników znajduje się obecnie w Łodzi 54.

W uzupełnieniu sprawozdania zarządu p. Grałiński zaznaczył, że stosunek majstrów do czeladników zaczyna się układać w sposób korzystny dla związku.

Majstrowie mają zamiar zwinąć gospodę z powodu niemoralnego prowadzenia się czeladzi, a niektórzy z majstrów większych piekarni zgodzili się brać jedynie czeladników związkowych, jako bardziej obeznanych z pracą.

Projekt regulaminu kasy chorych, zebrani z małymi zmianami zatwierdzili. Według regulaminu, członkowie związku korzystają z bezpłatnej pomocy lekarskiej razem z żonami, kawalerowie zaś z matkami.

Oprócz lekarza i lekarstw, chory członek otrzymuje zapomogę 3 rub. 50 kop. tygodniowo; czas korzystania z zapomogi określa zarząd stosownie do zasobów kasy.

Regulamin powyższy obowiązuje od 1 maja r. b. Czelnicy, którzy wstąpią do związku po tym terminie, korzystają z kasy chorych według nowego regulaminu, dopiero po upływie 6 miesięcy.

Zebrani wyznaczyli komisję nadzorczą, która ma sprawdzać, czy rzeczywiście dany członek jest chory.

W skład tej komisji weszli: pp. Czajczyński, Polisowski, Michalecki, Grałiński, Pawlaczek, Dębowski i Niciński.

Wybory zarządu z powodu niewykończenia robót przez komisję rewizyjną odłożono do przyszłego kwartalnego zebrania, pozostawiając tymczasem zarząd w dawnym składzie.

(a) **Zjazd esperantystów.** Zarząd łódzkiego oddziału Towarzystwa esperantystów otrzymał za wiadomienie, że od 3 do 8 maja r. b. w Petersburgu zapowiedziano ogólny zjazd esperantystów z państwa rosyjskiego, na co udzielił pozwolenie minister spraw wewnętrznych.

Na mocy pozwolenia ministerium oświaty — założono instytut esperantystów w Moskwie.

(a) **Tow. pielęgnowania chorych.** W ubiegłą sobotę wieczorem, w lokalu żydowskiego Towarzystwa dobroczynności (Zachodnia 20), odbyło się ogólne zebranie roczne Towarzystwa pielęgnowania chorych (Bikur Cholim), przy współudziale 70 członków. Przewodniczył p. N. Koniński.

Sprawozdanie za rok 1909 wykazuje, że dochody z ofiar i innych źródeł dały rub. 28,394 kop. 74, które pokryły wydatki.

Tow. udzieliło pomocy lekarskiej w 38,216 wypadkach, wydało recept 32,784, kąpieli 2,984, soli do kąpieli 15,697 funtów, mleka 22,224 kwarty, cukru 1,582 fanty, herbaty 3,164 luty, kefiru 752 faszki, mięsa 604 fanty, węgla 219 korcy. Umieszczono w uzdrowisku dla chorych w Chojnach 55 osób.

Budżet wydatków na rok 1910 wynosi rubli 40,000.

Uchwalono, żeby od wysyłanych na kurację do uzdrowiska pobierać jednorazowo 5 rb.

(a) **Z instytucji drobnego kredytu.** W tych dniach oczekiwany jest przyjazd z Petersburga rewidenta głównego zarządu do spraw drobnego

kretytu, który ma dokonać rewizji działalności miejscowych Towarzystw pożyczkowo-oszczędnościowych. Rewidentowi towarzyszyć będzie inspektor gubernialny do spraw drobnego kredytu, p. Pozdziejew.

(a) **Z przemysłu.** Tow. akc. J. John w Łodzi miało w roku zeszłym 1,467,175 rub. 80 k. obrotu, zysku zaś 167,405 rub. 84 kop. Z sumy tej zebranie akcyonaryuszów wyznaczyło: na amortyzację majątku 50,767 rub. 79 kop., na kapitał zapasowy 8,151 rub. 3 kop., na podatek od dochodu 9,107 rub. 42 kop., na wynagrodzenie członków zarządu 22,300 rub., na dywidendę w stosunku 9% — 76,500 rub., a 580 rub. 60 k. przeniesiono na rachunek zysków r. b.

(x) **Doroczne przeglądy bydła** urzędu w końcu lata b. r. piotrkowsko-kaliski Związek hodowców bydła w Sieradzu w dwóch miejscowościach: w Łodzi i Koninie. Na przeglądy te mogą przysłać swe bydło wszyscy członkowie Związku, bez względu na miejsce zamieszkania. Może być wystawione bydło urodzone po 1 stycznia 1904 r., przytem tylko sztuki uznane przez weterynarza, na podstawie badania klinicznego i szczepienia tuberkuliny, za zdrowe i pochodzące z okolicy, w której żadna zaraza nie panuje.

Liczba nagród na obydwóch przeglądach jest nieograniczona.

(x) **Falszywe monety rublowe** ukazały się w obiegu w Łodzi. Parę dni temu skonfiskowano pewną ilość takich rubli, odebranych głównie na Zielonym Rynku wieśniakom, którzy mniej uważnie przekonywają się o jakości otrzymywanych pieniędzy, czy też mniej biegle odróżniają fałszywe od prawdziwych.

(a) **Żywnie podróży.** Ministerjum komunikacji zatwierdziło przepisy specjalne, traktujące o żywności podróży, zatrzymanych w drodze skutkiem nieprzewidywanych przerw w ruchu. Według przepisów tych, podróży pociągów znajdujących się w drodze i zatrzymanych wskutek zamieci śnieżnych, wylewów rzek, rozbicia pociągów i t. p. okoliczności nieprzewidywanych, wydawać należy na rachunek drogi:

Podróżnym klasy I-ej i II-ej po 1 rb.—klasy III-ej po 50 kop. — klasy IV-ej po 30 kop. Dzieci otrzymywać mają połowę tych norm.

Zasilki powyższe udzielane będą tylko tym podróży, którzy zawiadomią zawiadowcę, że zmuszeni są skorzystać z pomocy kolei. Żywność wydawana będzie w naturze, gdy pociąg zatrzymany został dłużej, niż 6 godzin. Jeśli pociąg zatrzymany zostanie 12 godzin z górą, to żywność wydawana będzie powtórnie.

(—) **Wychodźstwo do Brazylii.** «Łodz. Ztg.» donosi, że w ciągu ostatnich tygodni kilka rodzin robotniczych wyemigrowało z Łodzi do Brazylii, a w tych dniach zamierzają inne jeszcze rodziny robotnicze uczynić toż samo.

(a) **Przytułek dla chłopców.** Dom fundacyi Teresy i Markusa małż. Silbersteinów, przy ul. Południowej № 100, przeznaczony na przytułek dla chłopców sierot wyznania mojżeszowego, stanął już pod dachem. Po wykończeniu wewnętrznym robót, zakład oddany ma być do użytku w październiku r. b.

Koszty budowy domu dwupiętrowego, według planu budowniczego Gustawa Landaua, wyniosą 60,000 rb.

Małżonkowie Silbersteinowie, niezależnie od fundacyi, ofiarowali 50,000 rb., aby odsetki od tej sumy obracane były na utrzymanie przytułku.

Zakład obliczono na 50 pensjonarzy.

(x) **W. T. C.** W nadchodzącą środę, t. j. d. 9 b. m., odbędzie się o godz. 8 wiecz., w lokalu własnym (Spacerowa 11) ogólne roczne zebranie łódzkiego konsulatu warszawskiego Towarzystwa cyklistów.

Na porządku dziennym są: wybór prezydium, sprawozdanie zarządu za rok 1909, wybory członków zarządu i komisji sprawdzającej, wreszcie wnioski członków.

(x) **T. K. O.** W sobotę, d. 12 marca, o godz. 3 po poł. dr. M. Kaufman wygłosi odczyt „O Darwinizmie”; w niedzielę, d. 13 marca, o godzinie 4 po poł., p. Fr. Rudnicka „Wyspański poeta malarz”. Odczyty powyższe odbędą się w sali wykładowej Towarzystwa krzewienia oświaty (Zawadzka № 17).

(x) **Odczyt.** P. Aniela Szycówna z Warszawy, znana działaczka na polu wychowania publicznego, wygłosi w nadchodzącą niedzielę, d. 13 b. m., o godz. 4 po poł. pierwszy odczyt o

„Ważniejszych prądach w pedagogice współczesnej”.

Odczyt odbędzie się w Sali koncertowej Wogla. Bilety w cenie od 30 kop. do 1 rubla są do nabycia w składzie Kamienieckiego (Piotrkowska № 90).

(a) **Kradzieże na kolejach.** Na kolei warszawsko-petersburskiej między Wilnem a Petersburgiem od jakiegoś czasu popełnianą jest systematyczna kradzież sukna, któremu obite są siedzenia w wagonach I i II klasy. W Petersburgu u jednego z krawców wykryto przeszło 100 arszynów sukna, wyciętego z siedzeń w wagonach.

(h) **Z sądu.** W listopadzie rewirów zatrzymał w oddziale pocztowym przy ul. Brzezińskiej Zelmana Zelcera, który, kupując marki, płacił fałszywą monetą.

Zatrzymany objaśnił, iż pieniądze takie otrzymał od swego majstra, ten zaś dowodził, że wypłacił zarobek Zelcerowi dobrą monetą.

Sędzia pokoju I-go rewiru skazał Zelcera na miesiąc więzienia za rozpowszechnianie fałszywych pieniędzy.

— W styczniu skradziono z pralni bieliznę z domu № 23 przy ul. Brzezińskiej.

Po upływie pewnego czasu stwierdzono, że kradzieży dopuścił się Feliks Janicki.

Sledztwo wykryło, że Janicki służył jako szeregowiec batalionu saperów w Turkiestanie i zbiegł z wojska.

Janicki przyznał się do winy. Sędzia pokoju I rewiru skazał go na zamknięcie w więzieniu wojennym na 2 miesiące i tydzień, a w razie, gdyby miejsca w więzieniu wojennym nie było, to na 2 i pół tygodnia na chleb i wodę i zaliczenie do kategorii karanych.

(x) **Opóźnienie.** Administracja «Przeglądu Rzemieślniczego» zawiadomia nas okólnikiem z dnia 5 marca, że numer bieżący tego czasopisma uległ opóźnieniu z powodu zmiany wydawcy i drukarni, lecz w najbliższej przyszłości „Przegląd Rzemieślniczy” wychodzić będzie regularnie co tydzień.

(a) **Zjazd pracowników handlowych.** Zarząd Stowarzyszenia pracowników handlowych m. Łodzi (Długa 45) otrzymał od komitetu organizacyjnego zjazdu przedstawicieli pracowników handlowych w Warszawie zawiadomienie, iż zapowiadany kongres odbędzie się 3, 4 i 5 kwietnia r. b. Program zjazdu w tych dniach będzie opracowany.

(x) **Ze Stowarzyszenia nauczycieli chrześcijan m. Łodzi.** Biuro pośrednictwa pracy i biblioteka przy Stowarzyszeniu czynne są codziennie od godziny 6—8 wieczorem.

W tygodniu bieżącym dyżuruja: w poniedziałek — p. Elznerowicz, wtorek — p. Z. Pętkowska, w środę—p. Łupińska, w czwartek—p. Chojnacka, w piątek—p. Bielińska, w sobotę—p. S. Gontarska.

Biuro pośredniczy bezpłatnie. Czytelnia dla członków Stowarzyszenia otwarta cały dzień.

(x) **Budowniczości** praktykujący w m. Łodzi, na zebraniu w lokalu stowarzyszenia techników jednogłośnie uchwalili: nie podpisywać planów policyjno budowlanych — sporządzanych nie przez nich samych i nie przyjmować dozoru technicznego, według planów sporządzonych przez innego budowniczego, bez zgody tego ostatniego.

(h) **Z koła pracowników kolei fabryczno-łódzkiej.** W niedzielę w lokalu koła pracowników kolei fabryczno-łódzkiej dr. Stanisław Skalski miał pogadankę o „krematoryach, czyli paleniu ciał”.

Na pogadankę przybyło sporo osób.

(a) **Malwersację w wydziale handlowym elektrowni** wykryto przy zamknięciu bilansu za rok 1909. Braknie około 18,000 rubli w kasie.

Sprawę skierowano do prokuratora.

(h) **Ze związku taniich mieszkań.** Pomimo energicznej agitacyi ze strony organizatorów związku taniich mieszkań, nie wiedzie im się, a dowodem jego, że na zapowiedziane ogólne zebranie, przybyło zaledwie parę osób i to najwięcej zainteresowanych. Robotnicy łódzcy, sparzeni niejednokrotnie dobrodziejstwami opiekunów, wciągających ich do rozmaitego rodzaju przedsiębiorstw, a te po krótkim istnieniu likwidują, rozumie się ze stratą robotnika, nie chcą dać się wciągnąć do nowego przedsiębiorstwa budowy domów dla robotników. W tym wypadku robotnicy mają dużą rację, gdyż cała kalkulacja organizatorów związku nie wytrzymuje krytyki. Dzięki czemu

wszelkie zebrania nie udają się i napewno nie udadzą się.

(a) **Zarząd Tow. teatralnego** odbył wczoraj posiedzenie pod przewodnictwem wiceprezesa inżyniera Leona Golca. Z powodu zrzeczenia się p. A. Zelwerowicza prowadzenia nadal teatru polskiego (w dniu 15 maja wyekspiruje kontrakt), rozpatrywano nadesłaną ofertę i przekazano ją komisji, która zajmie się ogłoszeniem konkursu na oddanie przedsiębiorstwa prowadzenia sceny polskiej; ułożono budżet na rok 1909/10, który przedstawiony będzie do zatwierdzenia na zebraniu ogólnem; dyrekcya w myśl umowy jest obowiązana dać kilka przedstawień na rzecz Towarzystwa teatralnego, na rzecz budowy gmachu dla teatru. Jedno z takich widowisk, mianowicie dnia 5 kwietnia, wypełni najnowsza komedia Blumenthala «Koncert» w tłumaczeniu Zelwerowicza. Ceny biletów będą normalne.

Stwierdzono, że przedsiębiorstwo teatralne w sezonie bieżącym prosperuje dobrze. Obrót w lutym wyniósł 9,000 rb.

Uchwalono wyszukać przedsiębiorcę, któremu by można wynająć podczas lata teatr od 15 maja do 15 lipca, potem zaś zarząd Towarzystwa zajmie się sprawą odnowienia gmachu i przemodelowania wewnątrz z uwagi na ciągłe narzekania publiczności, iż wygląd wewnętrzny jest nieestetyczny.

(h) **Cwiczenia sygnałowe** wszystkich oddziałów straży ogniowej odbyły się wczoraj wieczorem w III oddziale straży w obecności pp.: komendanta straży Leopolda Zonera, jego zastępcy Walentego Kopeczyńskiego i rekwizytora straży Stegmana, którzy w asystencji naczelników oddziałów lub ich zastępców sprawdzili, w jakim stanie znajduje się umundurowanie i uzbrojenie każdego strażaka.

Po załatwieniu tych czynności i egzaminie ze znajomości sygnałów trąbkowych, komendant wyraził podziękowanie starszynie, a rekwizytorowi w szczególności za dbałość.

Stan straży ochotniczej ze strony technicznej w tej chwili można uważać za bardzo pomysłny, pomimo dość trudnych warunków materialnych. Jest nadzieja, że obywatele miasta, zawsze życzliwi straży, poprą jej usiłowania i znajdą się fundusze na kupno drabiny mechanicznej najnowszego systemu, jak również i innych przedmiotów, obecnie stosowanych w strażach zagranicznych.

(h) **Nareszcie złapał się.** Pomysłowi spekulanci łódzcy rozsyłają po całym Cesarstwie rozmaitego rodzaju cenniki z szumnymi tytułami: fabryka wyrobów bawełnianych, wełnianych lub wielki dom komisowy za bezcen wysyła za zaliczeniem pocztowym ubrania, materiały, biżuterję, obuwie i t. d.

Naiwni nadsyłają zamówienia i otrzymują lichą tandetę, a spekulanci zarabiają grubo.

Oszukany, mieszkając tysiące wiorst od Łodzi, kinie łódzki przemysł, ale nie jest w możności poszukiwać zadośćuczynienia dla braku dokładnego adresu, gdyż zastępuje go numer skrzynki pocztowej.

Jednakże przyszła kreska choć na jednego Matyska.

Przed parą miesiącami u takiego spekulanta, Abrama Szlesingera, zamieszkałego w Łodzi przy ulicy Skwerowej № 18, woźny rządu gubernialnego kurskiego, Jakób Snopkow, zamówił za 10 rubli marynarkę na waciu.

Po opłaceniu zaliczenia pocztowego i odebraniu marynarki, Snopkow przekonał się, że padł ofiarą oszustwa.

Za pośrednictwem znajomych dowiedział się o adresie spekulanta i zaskarżył go do sądu o oszustwo.

Sędzia pokoju V rewiru miasta Łodzi skazał Abrama Szlesingera na miesiąc więzienia.

Szlesinger apelował do zjazdu sędziów pokoju, który zatwierdził wyrok pierwszej instancji, Szlesingera kazał aresztować i nie wypuścić, dopóki ten nie złoży 500 rb. kaucyi.

Wyrok ten ostudziłby zapalę pomysłowych spekulantów, gdyby się znalazło więcej ludzi, umiających energicznie dopominać się o zadośćuczynienie za swoją krzywdę.

(x) **Ze straży.** W czwartek, dnia 10 marca, o godzinie 7 wieczorem, odbędą się ćwiczenia sygnałowe IV oddziału łódzkiej straży ogniowej ochotniczej w domu rekwizytowym III oddziału.

(f) **Wydział śledczy** zawiadomia nas, że posiada 15 dużych, szarych chustek wełnianych, odebranych złodziejom. Ponieważ nie chcą się oni przyznać, skąd kra-

dzione rzeczy pochodzą, więc właściciel może je odebrać w kancelaryi wydziału śledczego, za udowodnieniem prawa własności.

(f) **Aresztowania** Do zakładu krawca Przygodzkiego przy ul. Zawadzkiej nr 9 przyszli dwaj wytwornie ubrani młodzieńcy i oglądając ubrania, wystawione na sprzedaż, schowali nieznacznie pod palta dwie sztuki sukna. Zauważył to jednak P. i aresztował ich przy pomocy policyi. W cyrkulu okazało się, że są to bracia Mamit Ali Izmael i Józef Godzibaba Ogły.

— Policya aresztowała Eugeniusza Kasprzaka i Dionizego Pereczina, za kradzież, dokonaną w mieszkaniu Jankla Rubinowicza przy ulicy Nowo-Cegielnianej nr 6.

(f) **Napad i rabunek.** Do mieszkania Rozalii Bakkerowej przy ul. Ludwiki nr. 39 wtargnęło dwóch mężczyzn i grożąc jej rewolwerem i sztylsem, zabrali z komody 75 rb., poczem zbiegli.

(a) **Napad** Wczoraj wieczorem, na ul. Fabrycznej na Leona Adolfa napadło dwóch ludzi i zadali mu kilka ran nożem. Rannego odwieziono do szpitala. Napad był podobno aktem zemsty osobistej.

(a) **Spadki.** Piotrkowski wydział hipoteczny przy sądzie okręgowym wzywa spadkobierców do spraw spadkowych po Janie i Wilhelmine, z domu Herceg, małż. Giltner, właścicielach placu w Chojnach lit. A B.

(p) **Ogólnemu osłabieniu** wczoraj uległy cztery osoby; z których jedną odwieziono do szpitala Poznańskich, jedną do mieszkania na ulicy Konstantynowska. Wszystkim lekarz Pogotowia udzielił doraźnej pomocy.

(p) **Z tramwaju.** Na ul. Piotrkowskiej nr. 271 Dresler Suliman, wóznica, lat 30, wyskakując z tramwaju w biegu, upadł na bruk, okaleczył głowę i odniósł ogólne potłuczenie. Ranę lekarz Pogotowia opatrzył.

(a) **Kradzieże.** Ze sklepu galanteryjnego Wilhelma Franka (Piotrkowska 240) nieznanymi złodziejami skradli różne towary, wartości 101 rb., dostawszy się do wnętrza za pomocą rozbitego okna wystawowego.

— W domu przy ul. Zarzewskiej nr 27 skradziono ze sklepu Szymona Koplewicza towary, wartości 70 rb.

— Właściciel ślusarni przy ulicy Piotrkowskiej nr. 141, Emil Kryger zameldował policyi, że pracownik jego, Jakób Głogowski, zainkasował 50 rb i zabrawszy paszport, wydany na imię Juliusza Brauna przez wójta gminy Bielawa, pow. łowickiego, gubern. warszawskiej, ułotnił się i dotąd go nie można odszukać.

— Nieznani złodzieje wyrznięli szybę w oknie wystawowym ze sklepu zegarmistrzowskiego A. Moszkowicza przy ulicy Piotrkowskiej nr 66 i wyjęli kilka zegarków-budzików. Sposobni porzucili dalszą robotę, pozostawiając zegarki kieszonkowe nietknięte.

— Policya aresztowała 11 letniego Stanisława Zbrozka, który, zakradłszy się do sklepu z pieczywem Stanisława Lesieja, przy ul. Widzewskiej, otworzył szafkę i wyjął z niej pieniądze.

(f) Z mieszkania Jaska Kona przy ul. Długiej nr. 65, brat jego, Berek, ukradł z otwartej szafy 400 rb., poczem zbiegł.

— Z mieszkania Samuela Monastyrskiego przy ul. Długiej nr. 46 niewykryci złodzieje skradli różne rzeczy, wartości około 100 rb.

— (a) Z mieszkania Idy Szmigier przy ul. Targowej nr. 26, syn jej, Józef, otworzywszy szafkę, wyjął 115 rubli gotówki i skrył się.

— Dzisiejszej nocy, po rozbięciu zamków obory Warzyńca Kryjanowicza, w nieruchomości przy ul. Nowej nr. 8 skradziono kilka sztuk inwentarza żywego, wartości 120 rb.

— Aresztowano Jana Nowickiego, który wczoraj dopuścił się kradzieży różnych przedmiotów w mieszkaniu Hersza Wolraucha przy ul. Wschodniej nr. 21.

(a) **Nowe stowarzyszenie w okolicy.** Piotrkowska komisja gubernialna do spraw stowarzyszeń i związków, zarejestrowała ustawę kółka rolniczego p. n. „Praca”, we wsi Zobrzejna powiatu brzezińskiego.

(a) **Ospa w okolicy.** W majątku Lućmierz pow. łódzkiego, wśród dzieci służby dworskiej ukazała się ospa, władze powiatowe delegowały na miejsce epidemii lekarza i felczera.

Również w Aleksandrowie, pomimo zarządzenia środków zaradczych, ospa jeszcze dotąd grasuje.

(a) **Z Łęczycy donoszą nam:** Obyło się tu w gmachu miejscowej straży ogniowej ogólne zebranie doroczne członków miejscowego Towarzystwa pożyczkowo-oszczędnościowego

Towarzystwo miało w rokueszłym 350,104 rub. obrotu. W dniu 1 stycznia posiadało kapitał: w Tow. wzajemnego kredytu w Łęczycy — 5,472 rub. 51 kop., w papierach procentowych — 750 rub. i na pożyczkach 81,492 rub. 51 kop. Gotówką w kasie znajdowało się 148 rub. 52 k. Dochodu było 7,533 rub. 57 kop., mianowicie: procentu (7 proc.) od pożyczek i kary — 5,869 rub. 17 kop., kupony od papierów procentowych i proc. od lokacji — 245 rub. 60 kop. zysk ze sprzed. papierów procentowych — 574 rub. 10 kop., różnych dochodów — 146 rub. 44 kop. i czysty zysk za rok 1908 — 798 rub. 26 kop.

Wydatkowano: na zwrot procentów od spłaconych przed terminem pożyczek 64 rub. 26 kop. wypłacono procenta od wkładów — 2630 rub.

83 kop. na wydatki gospodarcze — 1911 rub. na pokrycie strat — 4 rb. 10 kop., czysty zysk z roku 1908 — 798 rub. 26 kop.

Zatem czysty zysk wyniósł 2,225 rb. 06 k.

W dniu 1 stycznia r. b. Towarzystwo liczyło 563 członków. Kapitał udziałowy w dniu tym wynosił — 1,544 rb., kapitał zapasowy 620 rb. wkłady — 65,869 rb., pożyczki — 81,492 rb.

W liczbie 563 członków znajduje się: rolników — 239, rzemieślników — 152, urzędników — 57, osób innych zawodów — 38, właścicieli domów — 34, kupców 16, przewoźników i wyrobników — 15 i osób nieokreślonego zajęcia — 12.

Jak rozwijało się Towarzystwo świadczą cyfry następujące: W pierwszym roku swego istnienia (1901) Towarzystwo liczyło 127 członków i osiągnęło czystego zysku 160 rb. w drugim 257 czł. 196 rb., w trzecim — 311 czł., 383 rub., w czwartym — 321 czł., 590 rub., w piątym — 319 czł. 585 rb., w szóstym — 313 czł., 270 rb. w siódmym — 293 czł., 665 rb., w ósmym — 285 czł., 505 rb., w dziewiątym — 392 czł., 798 rb., w dziesiątym — 563 czł., 2,225 rb. zysku.

Jak widać z tych cyfr, działalność Towarzystwa zwątlala w roku 1906, a w szóstym jego istnienia; pomimo to dzięki energii zarządu Towarzystwo podźwignęło się i dziś rozwija się bardzo pomyślnie.

Wybory zarządu, jakie przeprowadzono na zebraniu powyższym, dały wynik następujący: wybrano pp. Stanisława Wójtczaka, Ludwika Rydleńskiego i Jakóba Wolskiego ponownie, oraz p. Jana Stankowskiego.

(a) **Z Grójca donoszą nam,** że w tych dniach nieznanymi złodziejami weszli do jednego z miejscowych żydowskich domów modlitwy, ze skrzyni, w której znajdowały się księgi święte, wydobyli kilka zwitków Tory, porzucili na podłodze, sprofanowali, a przybory ceremonialne spalili.

Wypadek ten wywołał oburzenie wśród miejscowej ludności żydowskiej.

SZTUKA I PIŚMIENICTWO.

(x) **Teatr polski.** Dziś dyrekcja naszego teatru występuje z uroczystym wieczorem ku uroczyniu setnej rocznicy urodzin Chopin'a. Na uroczystość tę zjeżdża z Warszawy p. Henryk Opieński, który wygłosi słowo wstępne; chóry Towarzystwa śpiewaczego „Arfa” pod dyrekcją dyr. Joteyki wykonają utwory Chopina i Noskowskiego, p. Józefina Bolesławska, artystka teatru łódzkiego, odegra na fortepianie koncertowy firmi Seilera, użyczonym przez firmę „Józef Grzegorzewski w Łodzi” utwory Chopina; artysei zaś teatru naszego odegrają obrazek dramatyczny w 1 akcie, z r. 1837, przez Zygmunta Sarneckiego p. t. „Fryderyk Chopin”, na zakończenie zaś p. Andrzej Mielewski wypowie „Marsza pogrzebowego” Kornela Ujejskiego, z towarzyszeniem orkiestry teatralnej, znacznie powiększonej, pod dyrekcją p. F. Adameczyka.

— Jutro powtórzony będzie „Lekarz na rozdźwię”, po cenach niższych.

— We czwartek ujrzymy niegraną dotąd w polskim języku wspaniałą tragedję Fr. Schillera „Wilhelm Tell”. Sztukę reżyseruje p. A. Mielewski, a tytułową rolę wykona p. Bolesławska. Przyjmuje udział cały personel. Całkowicie nowa wspaniała stylowa wystawa. Dekoracje pędzla artysty-malarza p. Józefa Galewskiego z Warszawy w dniu dzisiejszym nadeszły.

— W piątek „Wilhelm Tell” po raz drugi, po cenach zwyczajnych.

— W sobotę o 8^{1/2} po poł. (dla młodzieży) „Chory z urojenia” — Moliere; wiecz. o 8^{1/4} „Wilhelm Tell” po raz trzeci.

— W niedzielę o godz. 3-ej po poł. „Ryszard III”; wiecz. o 8^{1/4} „Wilhelm Tell” po raz czwarty.

(x) **Koncert ku czci Fryd. Chopina.** Sobotni koncert „Lutni”, urządzony w sali swego lokalu i poświęcony 100-jej rocznicy urodzin nieśmiertelnego naszego pieśniarza Fryderyka Chopina zapowiada się wspaniale. Liczba miejsc na sali będzie ograniczona. Ktoby więc życzył sobie być na tej pięknej i artystycznej uczcie, winien zaopatrzyć się w bilet wcześniej. Bilety są do nabycia w cukierni W. go A. Roszkowskiego.

Jak już donosiliśmy, w koncercie oprócz „Lutni” biorą udział solisci: pp. Anna Garlińska

(śpiew), znakomity pianista Henryk Melcer i świątynny skrzypek wirtuoz Paweł Kochański.

Koncert rozpocznie wspaniała kantata p. t. „Szopenowi cześć”, napisana specjalnie na tę uroczystość przez dyr. Alojzego Dworzaczka. Partye solowe wykonają pp. Wacław Stępowski (tenor) i Leon Jezierski (baryton). Towarzyszyć na fortepianie będzie wyborny pianista p. Antoni Michałowski.

Szczegółowy program tego tak interesującego ze wszechmiar koncertu podamy w tych dniach.

(a) **Z Towarzystwa teatralnego.** Zapowiedziane na wczoraj zebranie ogólne roczne Polskiego Towarzystwa teatralnego nie przyszło do skutku z powodu przybycia niedostatecznej liczby członków. Następne zebranie, prawomocne, bez względu na liczbę obecnych, odbędzie się w dniu 21 b. m. o godz. 8-ej wieczorem w lokalu przy ulicy Cegielnianej № 63.

(a) **Nowa wystawa sztuk pięknych.** Jutro w lokalu przy ulicy Andrzeja № 7 zapowiedziano otwarcie wystawy sztuk pięknych trzech artystów, z której dochód przeznaczono na rzecz obu Towarzystw dobroczynności: chrześcijańskiego i żydowskiego.

Z WARSZAWY.

* **Konfiskata Kilińskiego.**

Na wystawie skór, futer itp., znajduje się namiot, w którym wystawione są stare zabytki zgromadzenia szweców warszawskich. Między innymi zabytkami znajdował się też medalion Kilińskiego z napisem: «b. starszy zgromadzenia szweców». Wczoraj w południe przybyła na wystawę policya i medalion skonfiskowała.

* **Kary prasowe.**

Dymisjonowany sztab-rotmistrz Płyszewskij, redaktor i wydawca gazety «Swobodnoje Słowo» w Warszawie, skazany został na 100 rub. kary za wydrukowanie artykułu p. t. «Marsylianka».

— Tygodnik satyryczny «N. Szczutek» skazany został na 50 rub. grzywnien administracyjnych za rysunek na str. 1 w № 1 tego pisma.

* **Rewizja senatorska.**

«Swob. Słowo» donosi, iż do komisji senatora Neudhardta napływa codziennie mnóstwo zażaleń i denuncjacji, zarówno podpisanych, jak anonimowych. Komisja uważnie zapoznaje się z temi materiałami, które będą skrupulatnie sprawdzone podczas rewizji.

Posiadane materiały w sprawie teatrów komisja ma sprawdzić przez osobiste wypytywanie artystów i urzędników teatralnych.

Z KRÓLESTWA.

Zamordowanie Borkowskiego. W niedzielę w Piasecznie pod Warszawą odbył się tłumny pogrzeb Ignacego Borkowskiego, zamordowanego w zeszłym tygodniu przez strażnika ziemskiego B. Iwanowa.

Sprawą tą zajął się sędzia śledczy, który, przybywszy na miejsce, za pośrednictwem świadków ustalił, że w dniu spełnienia zbrodni Iwanow pijany przyszedł do domu Rowińskiego i zażądał od jego żony pieniędzy, ta niechęcąc mu dać żadnych pieniędzy, wezwała do mieszkania krewnego swego Borkowskiego. Iwanow, rozgniewany na Borkowskiego za wtrącanie się do nie-swoich rzeczy, aresztował go i kazał mu iść przed sobą do urzędu gminnego.

Borkowski spełnił ten rozkaz Iwanowa.

Gdy byli w drodze, Iwanow strzelił do Borkowskiego i położył go na miejscu trupem.

Bezpośrednim świadkiem tego morderstwa był służący Rowińskich, którego również Iwanow aresztował.

Wobec stwierdzenia tych faktów Iwanow został aresztowany.

Chorobliwy sen. Dnia 4 b. m. pod opieką felczera przywieziono z Zamościa na stację Rejowiera żołnierza konsystującego pułku piechoty, który pod wrażeniem, iż ma być oddany pod sąd wpadł w sen letargiczny i od dni 10 spi bez przerwy. Żołnierza odwieziono do szpitala Ujazdowskiego w Warszawie.

Śpiącego żołnierza odżywiają za pomocą rurki.

Z PETERSBURGA.

—

Okradzenie grobów Cesarskich w Petersburgu.

Wielką sensację wywołała wiadomość o okradzeniu Petropawłowskiej cerkwi, w której znajdują się groby Cesarskie. W cerkwi znajdują się białe marmurowe sarkofagi Cesarzów rosyjskich, ściany zaś cerkwi aż pod stropy są zawieszane drogocennymi wieniecami. Stwierdzono właśnie brak trzydziestu najdroższych wienieców. Wdrożono energiczne śledztwo.

— W Petersburgu z dniem 14 b. m. powstaje nowe pismo p. t. „Polskij Wiestnik“, poświęcone obrazowaniu życia polskiego. Na czele pisma staje p. Wacław Ciechowski, do niedawna redaktor „Dziennika Petersburskiego“.

Wydawca ogłasza, że pismo jego wychodzić będzie jako: „Tygodnik w języku rosyjskim, poświęcony sprawom polskim i obznajmieniu społeczeństwa rosyjskiego z życzeniami, dążeniami narodu polskiego, jego literaturą, nauką, sztuką“.

Ostatnia poczta.

— Rokowania pomiędzy Wiedniem a Petersburgiem uchodzą za zerwane. Wiedeńskie koła dyplomatyczne zarzucają Izwolskiemu, że na rozkaz wyższy zaprosił Austrię do rokowań, ale przez ostentacyjną akcję bałkańską doprowadził umyślnie do zerwania ich.

— W paryskich kołach politycznych krąży pogłoska o rozbiciu się rokowań, mających na celu doprowadzenie do skutku ugody pomiędzy Rosją a Austrią. Z tej przyczyny oraz z powodów niespokojnej postawy kilku narodowości bałkańskich sytuacja na Bałkanach staje się znowu krytyczna.

— Zapowiedziane na r. b. manewry cesarskie na Węgrzech południowych, przeniesiono do Galicji środkowej.

— Rozpoczął się silny wybuch Wezuwiusza. Wulkan wyrzuca chmury popiołu. Słychać huk podziemny.

TELEGRAMY.

Petersburg, 7 marca (P.) Komisja projektów prawodawczych Rady państwa wniosła na rozważenie zebrania ogólnego referat w sprawie przesłanego z Duny projektu prawa o pozwoleniu wyjaśniania sędziom przysięgłym grożącej podsądnemu kary oraz innych prawnych następstw ich werdyktu. Komisja uznaje takie wyjaśnienie za konieczne i proponuje Radzie państwa przyjęcie go bez zmian.

Tabrys, 7 marca (P.) Krąży pogłoski, że fidajowie Sattara chana i Bagira chana, pozostający bez pracy, przygotowują zaburzenia, w celu osiągnięcia wycofania wojsk rosyjskich, których milcząca obecność pozbawia bandy Sattara chana i Bagira chana możności rabowania ludności.

Moskwa, 7 marca (P.) Zgromadzenie Towarzystwa słowiańskiego wzajemnej pomocy przyznało 500 rubli nagrody profesorowi uniwersytetu kazańskiego, Zaleskiemu, za dzieło pod tytułem „Bój grunwaldzki“, jako praobraz zjednoczenia słowian.

Smoleńsk, 7 marca (P.) Izba sądowa moskiewska z siedmiu oskarżonych o należenie do grupy jelnickiej socjalistów-rewolucjonistów i urządzenie w 1908 roku czytelnicy nielegalnej, wydawnictwa i proklamacje, uznała 3-ech za winnych przechowywania literatury nielegalnej, w celu jej rozpowszechnienia i skazała ich na miesiąc twierdzy, pozostałych zaś uniewinniła.

Kijów, 7 marca (P.) Zamknięto zjazd adwentystów.

Tabrys, 7 marca (P.) Otrzymał tu z Teheranu rozkaz przymusowej pożyczki wewnętrznej w sumie miliona tumanów, wywołał panikę wśród kupców i klas posiadających.

Tabrys, 7 marca (P.) Sattar chan jawnie sprzeciwia się utworzeniu komisji w sprawie zwrotu zrabowanego majątku poszkodowanym podczas zaburzeń w Tabrysie i Ardebilu.

Tabrys, 7 marca (P.) Sattar chan zachorował na białą gorączkę.

Pekin, 7 marca (P.) Zgodnie z planem stopniowego wprowadzania konstytucji, ministerium skarbu po raz pierwszy przedstawiło tronowi raport o dochodach i wydatkach każdej prowincji w r. 1908. Dochody wynosiły 285, wydatki 245 milionów jen. Ministerium stwierdza fatalny stan finansów, oświadcza, że podatków podwyższac już nie można, zaleca wielkie oszczędności i zmniejszenie wydatków.

New York, 7-go marca (P.) Zmarł Ludwik Klopsch, wydawca pisma „Christian Herald“, który od r. 1902 do 1906 zebrał 3,300,000 dolarów na rzecz głodnych w Rosji, Finlandyi, Szwecyi, Indjach, Chinach i Japonii.

Woroneż, 7 marca (P.) Sąd okręgowy z 44-ech osób, oskarżonych o należenie do partii socjalistów rewolucjonistów, skazał 16-tu na ciężkie roboty od 2-eh do 15-tu lat, 12-tu na zesłanie na osiedlenie z różnymi terminami i 16-tu uniewinnił.

Berlin, 7 marca (P.) Dzienniki nazywają dzień wczorajszy czerwoną niedzielą i piszą, że w demonstracjach brało udział najmniej 150,000 osób, pomiędzy innymi deputowani socjalistyczni.

Ateń, 7 marca (P.) Mauromichalis przyjął tekę ministra spraw wewnętrznych.

Filadelfia, 7 marca (P.) Zamieszki w mieście wznowiły się. Kilku ludzi podczas starć z policją uległo poranieniom. Dokonano licznych aresztowań.

Konstantynopol, 7 marca (P.) Nowa siedziba parlamentu w pałacu córki sultana Murada jest urządzona z przepychem i dość obszerna. Posłowie rozdzielili pomiędzy sobą miejsca, stosownie do stronnictw: centrum zajęło „Jedność i Postęp“; lewicę—liberałowie umiarkowani, a prawicę nacjonalści i demokraci.

Nowy York, 7 marca (Wl.) Generalne bezrobocie w Filadelfii przybiera coraz większe rozmiary. Do powszechnego strajku przyłączyło się jeszcze 7,000 robotników-niemców. Rząd amerykański wystąpił milicję, celem strzeżenia gmachów publicznych.

Kolonia, 7 marca (Wl.) Korespondent petersburski „Koeln. Zig.“ donosi, że odwiedziny królów bałkańskich w Petersburgu wywołały wśród miarodajnych polityków bułgarskich różne komentarze, tembardziej, że w toastach stwierdzono dążenie do unikania wszelkich nieporozumień w sprawach bałkańskich. Nawet w poważnych kołach rosyjskich uzależniają mogące nastąpić zawikłania jedynie tylko od postawy, jaką zajmie rząd turecki.

Kolonia, 7 marca (Wl.) Z innych źródeł zapewniają, że odwiedziny królewskie w Petersburgu miały na celu stanowcze załatwienie sporów pogranicznych Bułgarii i zbliżenie się osobiste Ferdynanda bułgarskiego i Piotra serbskiego.

Petersburg, 7 marca (Wl.) „Rossija“ w artykule wstępnym dowodzi, że wizyty cara Ferdynanda i króla Piotra stanowią rękojmię utrzymania pokoju i „status quo“ na Bałkanach. Temu, że obaj panujący złożyli najpierw wizyty w Petersburgu, dziwić się niepodobna.

Wiedeń, 7 marca (Wl.) Para bułgarska zamierza odwiedzić króla Piotra serbskiego w Białogrodzie.

Wiedeń, 7 marca (Wl.) Zwłoki szwagra Hofrichtera poddane zostaną ekshumacji, istnieje bowiem podejrzenie, iż został otruty w tym celu, aby nie mógł świadczyć przeciwko Hofrichterowi.

Berlin, 7 marca (Wl.) Podczas dzisiejszych rozpraw w sejmie pruskim zabrał głos poseł Korfanty, piętnując ostro coraz bardziej rozwijający się hakatyzm na Śląsku, który popiera funduszami gadzinowemi kupców niemieckich, przesładując z całą zjadłością kupców polskich. Hakatyzm — wola Korfanty — nie zdoła jednak zgnieść handlu i rzemiosł polaków.

Paryż, 7 marca (Wl.) Dzisiaj po południu przybył do Paryża król Edward.

Gliwice, 7 marca (Wl.) Groźny pożar szerzy się w jednej z tutejszych kopalni węgla. Wszelkie usiłowania celem ugazzenia lub umiejscowienia ognia okazały się, jak dotychczas, bezskuteczne.

Berlin, 7 marca (Wl.) „Lokal Anz.“, zaprzeczając wiadomości otrzymanej z Paryża, jakoby rokowania austriacko-rosyjskie zostały zerwane, zapewnia z całą stanowczością, iż rokowania te trwają w dalszym ciągu.

—

Z ostatniej chwili.

Londyn, 8 marca (Wl.) Większość prasy angielskiej omawia mowę Bethmana Hollwega, wygłoszoną w parlamencie w dyskusji nad budżetem marynarki i dowodzi, że Anglia jest obowiązana osiągnąć taki stopień uzbrojeń, zabezpieczających ją wobec Niemiec, jaki jest niezbędny. „Westminster Gazette“ pisze, że Anglia nie da się złudzić słowami i jest gotowa do obopólnego zaprzestania dalszych zbrojeń, jak tylko ukończy swój program.

Berlin, 8 marca (Wl.) Telegram Agencji petersburskiej o niedzielnych demonstracjach w Berlinie nie zgadza się wcale z rzeczywistością. Liczbę demonstrantów tendencyjnie zmniejszono do 30 tysięcy. Para cesarska nie odbywała zupełnie, a zwłaszcza około godziny 3-ej przejażdżki po „Thiergarten“, gdyż w tym czasie trwały zaburzenia. Zamek do późnego wieczora otoczony był kordonem wojska i policji.

Poznań, 8 marca (Wl.) Na odbytych dotychczas pierwszych wiecach przedwyborczych powzięto uchwałę popierania kandydatury poselskiej adwokata Nowickiego. Obrady toczyły się po polsku. Udział był niebywale liczny. Na dziś zapowiedziano trzy wiece.

Berlin, 8 marca (Wl.) Rozkaz ministra marynarki francuskiej, dotyczący przyspieszenia budowy 2 dreadnoughtów i natychmiastowego rozpoczęcia nowego wielkiego pancernika, wywołał w tutejszych kołach politycznych duże wrażenie, jako zupełna niespodzianka. Rozporządzenie to wiąże tutaj z przyspieszeniem zbrojeń morskich w Anglii, na mocy tajnego układu, że powiększenie marynarki francuskiej będzie szło równolegle w stosunku procentowym z marynarką angielską.

Berlin, 8 marca (Wl.) Wczoraj wieczorem odbyło się posiedzenie rady ministrów, na którym, według miarodajnych zapewnień, rozpatrywano niedzielne demonstracje i zachowanie się policji przy spodziewanych dalszych demonstracjach, oraz stanowisko rządu wobec zmienionego projektu wyborczego.

Filadelfia, 8 marca (Wl.) Związki robotnicze w Chicago, Pittsburgu i Cincinnati uchwałyły sympatyczny strejk. Ruch wzmagają się i uważany jest za amerykańską walkę pracy z kapitalizmem. Kierownicy ruchu wzywają do robienia użytku z broni. Z żadnej strony nie myślą o ustępstwach.

Gliwice, 8 marca (Wl.) Pożar w kopalni umiejscowiono. Straty nie są znaczne. Ofiar w ludziach niema.

SPOSTRZEZENIA METEOROLOGICZNE

Stacji centralnej K. E. L.

Data.	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %.	Kierunek i siła wiatru	Uwagi.
7/III 1 pp.	756.2	+ 0.2	100	W 2	Z dnia 7/III Temperatura max. +0.2° C. min. -2.7° C. Opadu 0.0
7/III 9 w.	754.2	- 2.0	100	Pd W 2	
8/III 7 r.	753.1	- 1.6	100	Pd W 3	

Rozkład pociągów.

Zimowy od dnia 28-go października.

Kolej Fabryczno-Łódzka.

Odchodzą z Łodzi: a) 12.30, b) 7.00, c) 11.25, d) 2.15, e) 3.15, f) 6.10, g) 8.10.

Przychodzą do Łodzi: h) 4.30, p) 7.05, j) 9.35, k) 10.15, l) 4.24, m) 5.25, n) 8.31, o) 11.00.

Pociągi oznaczone literami: e), j), n), p), g), l) zatrzymują się na wszystkich przystankach. Pociągi oznaczone literami: h), b), zatrzymują się tylko w Andrzejowie.

s. † p.

WŁADYSŁAW SZMIGIELSKI

Urzędnik Dr. Żel. Fabr.-Łódzkiej

po długich cierpieniach, zmarł dnia 8 b. m., w wieku lat 27.

Eksportacya zwłok z kaplicy przy kościele św. Krzyża na Nowy cmentarz katolicki w Zarzewie odbędzie się dnia 9 b. m., o godz. 4-ej po południu, na którą krewnych, kolegów i znajomych zaprasza

660

Rodzina.

O FIARY.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów szkoły J. Radwańskiego.

J. Drabikowski, zamiast wieńca na grób. s. p. W. Obuchowicza, 3 rb.

Na T-wo opieki szkolnej gub. piotrkowskiej. (Oddział łódzki).

Złożone na zebraniu pożegnalnym u państwa W. Trąpków 46 rb. 60 kop.

DROBNE OGŁOSZENIA.

A!A!A! Poszukuje od kwiecień, m niemki, francuzki, angielski, bony, freblanki z chludnymi świadectwami, buchalterki, kasyerki, gospodynie, pielęgniarki poleca biuro Adamowiczowej, Piotrkowska 103. 1002-83w5

A.A.A.A. Nauczycieli z wyższem wykształceniem, niemki, francuzki, angielski, bony, freblanki z chludnymi świadectwami, buchalterki, kasyerki, gospodynie, pielęgniarki poleca biuro Adamowiczowej, Piotrkowska 103. 1002-83w5

A!A!A! Meble z kilku pokojów sprzedam bardzo tanio. Nawrot 33 m 12 865-1210

Chłopcy do terminu na słusarsztwo będą przyjęci. Główna 16. 1195-3-3

Do sprzedania dębowe meble: 2 szafy, łóżko, stół jadalny i umywalnia. Andrzeja 7 m. 4. 1228-2-2

Do sprzedania szafa duża, oszklona, przydatna do galanterii, pralni chemicznej lub do krawiectwa. Wiadomość ul. Mikołajowska 39 w zakładzie krawieckim. 1261-1

Do sprzedania sklep kolonialno-dystrybucyjny z pralnią z powodu choroby. Krolewska Szosa 20. 1249-3-1

Jest plac do sprzedania ulica Częstochowska 23, cena bardzo przystępna. Wiadomość Staro-Zarzewska 187 u kowala. 1236-3-2

Kobieta samodzielnie egzystująca potrzebuje zaraz 50 rubli gotówką (spłaty ratami). Wiadomość w Adm. „Rozwoju”. 1226 3 3

Kawiarnia zaraz do sprzedania z dwoma bilardami Długa 83. 1166-3-3

Mamka ze wsi do umieszczenia Kanton służby, Piotrkowska 92. 1246-3-2

Młody człowiek, lat 20, samotny, z wykształceniem elementarnym, poszukuje jakiegokolwiek posady w miejscu lub na prowincyi. Zgłaszać się proszę: Skwerowa 16 m. 14. 1204-3-3

Meble, mianowicie: kredensy, stoły, szafy mahoniowe, garderoba satynowa, fotele do biurek. Nawrot 36, zakład stolarski P Grabowskiego. 1219 3 3

Mleczarnia z obiadem z powodu interesów rodzinnych zaraz do sprzedania Rzgowska 10. 1156-3w3

Osoba inteligentna poszukuje posady, w kantorze, lub kasyerki, przymem posiada kilkoletnią praktykę w handlu, może prowadzić interes i samodzielnie. Referencje poważne. Oferty uprasza się składać w Administr. „Rozwoju” dla Z. K. 1161-3-3

Otomany dywanowe rubli 45, pluszowe 30, materaców para 28 rb., robota solidna. Wodna 35 m 13. 1269-1

Potrzebna panna do pralni, obeznana w tej branży. Włodzawska 39. 1244-2-1

Pokój umeblowany, z osobnym wejściem, do wynajęcia. Andrzeja 7 m. 32. 1267-1

Paniatka poszukuje posady do sklepu lub do bufetu, może być na wyjazd. Oferty uprasza składać w Adm. „Rozwoju” pod literami M. O. 1264-2-1

Potrzebne zdolne panny do krawieczyzny. Piotrkowska 83, Abramsohn. 1265-3-1

Potrzebna zdolna podręczna do sukutek dziecińczych. Piotrkowska 32, Klingbail. 1225 3 3

Piwiarnia do sprzedania w dobrym punkcie. Przejazd 33. 1189-3-3

Poszukuje kobiety w średnim wieku do sklepu piekarskiego. Zielona 41. 1217-4-3

Potrzebna prasowaczka, odpowiedzialna na drobniarzi stare. Katna 58. 1207-3-2

Plasek i zwir do sprzedania. Wiadomość Chojny, kancelarya gminna. 1295-3-2

Potrzebne zdolne panny do szycia. Wiadomość Pabianicka Szosa 16, sklep. 1232-2-2

Potrzebna bona do dwójga dzieci Skwerowa 20-12. 1232 2 2

Potrzebne zdolną staniczarkę. Anny 19. 1250-2-1

Potrzebny uczeń do zakładu felczerskiego. Główna 45. 1251-1

Potrzebny uczeń do zakładu felczerskiego. Nawrot 47. 1248-2-1

Potrzebna podręczna do krawieczyzny męskiej. Szkolna 13, oficyna, 3-cie piętro. 1247-3-1

Potrzebna zaraz podręczna Ul. Przejazd 12 m 25. 1258-1

Potrzebna zaraz podręczna do pracowni sukien. Mikołajowska 53. 1268-3-1

Potrzebna osoba inteligentna do zajęcia się starszemi dziećmi i pomocy przy sprzątaniu. Piotrkowska 99 mieszka 3. 1254-1

Przyjezdna dziewczyna, lat 15, poszukuje miejsca za niankę lub za pokojówką. Dąbrówka, ul. Dolna 9 m. 8. 1252-1

Przybłąkał się pies, pudeł biały. Odebrać można na ulicy Składowej 26 m. 22. 1255-1

Przybłąkał się koziol, maści czarnej. Odebrać go można na Rynku Bałuckim 10. 1256-1

Sprzedam sklep dystrybucyjno-spożywczy i budkę do sprzedaży węgla, z powodu objęcia posady. Ul. Wójtowska 16, Chojny. 1259-3-1

Sklep rzeźniczy do sprzedania. Żelazna 7. 1253-3-1

Sklep rzeźniczy tanio do sprzedania. Rzgowska 6, dom Andrzeja Clupy. 1263-1

Sklep spożywczy do sprzedania z powodu zmiany interesu. — Rajtera 5 przy fabryce. 1262-2-1

Łódzka Kasa Pogrzebowa.

W niedzielę, 13 marca r. b., odbędzie się w sali 3-go oddziału Łódzkiej straży ogniowej ochotniczej przy ul. Mikołajewskiej 54, o godz. 2-ej po południu, **zebranie nadzwyczajne** członków nieczynnych, tak zwanych inwalidów, którzy zapłacili 75 składek i dalej nie płacą. — Z powodu obradowania i rozstrzygnięcia bardzo ważnej sprawy, uprasza się o jaknajliczniejsze przybycie. **Zarząd.** Członkowie proszeni są o przyniesienie z sobą książeczek składowych w celu wylegitymowania się. 649-2-1

Sprzedam rower mało używany. Zakątna 23, Cymerman. 1238-3-2

Wózek dziecienny używany do sprzedania. Konstantynowska 57 m. 18. 876 3 3

Zagubione dokumenty.

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki K. Schellera na imię Józefa Bartnika. 1211-3-3

Zaginęł paszport na imię Władysława Kraśkiewicza, wydany z gminy Żytale. 1239-3-2

Zaginęł paszport na imię Jana Kłopotka, wydana z gminy Górki. 1201-3-3

Zaginęła karta od paszportu na imię Maryjanny Krakowiak, wydana z fabryki Karola Schellera. 1266-3-1

Zaginęł paszport na imię Genowefy Mucha, wydany z gminy Leśmierz, pow. łęczyckiego. 1260-3-1

Zaginęła karta od paszportu na imię Ignacego Szudlarka, wydana z browaru B-ci Gehlig. 1257-3-1

Zaginęła karta od paszportu na imię Antoniego Wojkowskiego, wydana z młyna parowego Grudzińskiego. 1241-1-1

Zaginęł kwit od paszportu na imię Konstantego Stanisławskiego, wydany z fabryki T. Szumachera. 1210-3-3

Zaginęł paszport na imię Leopolda Szplisa, wydany z gminy Radogoszcz, powiatu Łódzkiego. 1205-3-3

Zaginęł paszport na imię Franciszka Światłowicza, wydany z magistratu m. Pabianic. 1216-3-3

Zaginęła karta od paszportu na imię Eleonory Durskiej, wydana z nielarni w Widzewiu. 1196-3-3

Zaginęł paszport na imię Franciszki Kossowskiej, wydany z gminy Niesułków, pow. brzezińskiego. 1233-3-2

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Rankiego na imię Hermana Hiksza. 1237-3-2

Zaginęła karta od paszportu na imię Heleny Jędrzejczak, wydana z fabryki Heinza (apertura). 1230-3-2

ELEGANCKI GABINET

składający się z biurka z fotelom krytym skórą, biblioteki, otomany z lustrem, 4-ch foteli i stolika do kart — sprzedam za bezcen. Szkolna 23 m. 3. 658-3

Potrzebna

Bona

do 3-letniego chłopczyka, umiejąca szyć. Zgłaszać się: ul. Andrzeja 30, m. 16. 661-2-1

Zaginęło zaliczenie

za № 96489, na sumę 583 rb. 45 kop., wysłane dnia 28/2 ze stacyi Łódź Fabr. do Nalgowki dr. żel. Ek. № frachtu 388481, wysyłający G. Hofman. 654-3-1

Łódzki Oddział

CESARSKIEGO TOWARZYSTWA RACYONALNEGO POLOWANIA

podaje do wiadomości pp. Członków, że dnia 10 marca r. b., w czwartek, o godzinie 8-ej wieczorem, w lokalu klubu (Hotel Mantenfa), odbędzie się

Ogólne Zebranie

z następującym porządkiem dziennym: 637-2

1. Wybór vice-prezesa;
2. Wybór kasyera;
3. Wybór 2-oh członków komisji rewizyjnej;
4. Balotowanie kandydatów na członków;
5. Wyznaczenie terminu konkursowego strzelania na nagrody.

ZARZĄD.

VI-te Łódzkie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe

w Łodzi, ul. Przejazd No 14, tel. 904.

z dniem 1-ym marca r. b. przyjmuje oszczędności, począwszy od rb. 1, na oprocentowanie od 4% do 6%. Wydaje pożyczki do rubli 200 przy udziale rubli 30.

Biuro otwarte codziennie od 10-ej do 2-ej i od 6-ej do 8-ej wiecz., z wyjątkiem dni świątecznych. 587-6

ZARZĄD BAŁUCKIEGO TOWARZYSTWA WZAJEMNEGO KREDYTU

podaje do publicznej wiadomości, że biuro Towarzystwa znajduje się przy ul. Zgierskiej 64 i otwarte jest w dni powszednie od g. 10 rano do 3 po poł., gdzie udziela wszelkich informacji w zakres czynności Towarzystwa wchodzących.

Przyjmuje do dyskonta i inkasa weksle i t. p.

Przyjmuje wkłady na procenty jak od członków Towarzystwa tak też i osób postronnych i liczy od takowych od dnia lokacyi do dnia podniesienia, a mianowicie: na każde żądanie 4%, z 3-miesięcznym terminem 4 1/2%, z 6-miesięcznym 5% i od całorocznych 6%. 407 18-6

Teatr Polski

Capeliniana 63.

Jutro po cenach zniżonych
W czwartek po raz pierwszy

„Lekarz na rozdrożu” „WILHELM TELL”

komedya Bernarda Shawa. Początek o g. 8 m. 15 w.
Tragedya F. Schillera. Początek o godz. 8 m. 15 wiecz.

ŚWIATLOLECZNI CZY I ROENTGENOWSKI GABINET

Dr S. KANTORA

Specjalność: Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe.

Krótką № 4.

Leczenie promieniami Roentgena, światłem Finsena i kwarcowem (choroby skóry i wypadanie włosów), prądami wysokiego napięcia (świerzba, hemoroidy). — **Elektroliza** (radikalne usuwanie szpecących włosów). — **Masaż vibracyjny i pneumatyczny** podług prof. Zabłudowskiego (niemoc płciowa). — **Kaustyka** (usuwanie brodawek). — **Endo- i cystoskopia** (oświetlanie organów moczopłciowych). — **Elektryczne świetne kąpiele i gorące powietrze**.

Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 pp. **Dla pań osobna poczekalnia.**

276r

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

Gabinet Roentgenowski i Światło-leczniczy

D-rów L. Falka, Z. Golca, St. Jelnickiego
WÓLCZANSKA № 36.

Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2 do 5 rb.; ambulatoryum dla niezamożnych — płać za poradę 60 kop.

Leczenie promieniami Roentgena, lampą Finsena i Kromayera. Prądy o wysokim napięciu (Arsonwalizacja). Elektroliza, masaż vibracyjny i leczenie gorącym powietrzem. Kąpiele elektryczne i sinusoidalne. Badanie krwi na syfilis i badanie mamek z wydawaniem świadectw. Godziny przyjęć od 8—9 r., od 11—14 pp. i od 7—8; w niedziele i święta od 8—10 rano i od 12^{1/2} do 1^{1/2} po południu

2145r

Instytut fizykalnych metod leczenia
D-ra A. STEINBERGA

Benedykta № 3. — Benedykta № 3.

Gabinet Roentgenowski i światło-leczniczy.
Ortopedya. Gimnastyka lecznicza.

Skrzywienia kręgosłupa, choroby stawów, kości i mięśni. Masaż ręczny i vibracyjny. Pracownia przyrządów ortopedycznych. Stosowanie promieni Roentgena w celach diagnostycznych i leczniczych. **Choroby skórne.** Leczenie prądami wysokiego napięcia (Arsonwalizacja), kąpielami świetlnymi i w gorącym powietrzu. Elektryzacja. **Choroby nerwowe** (niemoc płciowa). Elektroliza — usuwanie włosów z twarzy.

137r

Centralna klinika
chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. **Konsultacja bezpłatnie.** Wyrwanie zęba 15 kop. Plomba 35 kop. Sztuczny ząb 65 kop. Przeróbka i reparacje sztucznych zębów 50 kop. Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. — Przyjmują tylko skończeni lekarze dentyści.

536d10

Z pomiędzy licznych naśladowań papierosów

„ADA”

100 szt. 60 kop., 25 szt. 15 kop., 10 szt. 6 kop., 5 szt. 3 kop., żadne nie zdołało się zbliżyć do smaku i aromatu papierosów „Ada”. Upraszamy przeto o zwracanie uwagi na nazwę „Ada” i firmę

TOWARZYSTWA

A. N. Bogdanow i S-ka

w Petersburgu.

514.5.2

„Koffonelli”!!!

491-128

Specjalista chorób skórnych włosów, wenerycznych oraz niemocy płciowej

D^r St. LEWKOWICZ

Leczenie elektrycznością, elektrycznym światłem i masażem vibracyjnym.

Badanie krwi przy syphilisie. Zachodnia 33 (obok Lombar. ake.)
Przyjmuje od 9—1 i od 6—8 w. w niedziele od 9—3 Dla pań od 5—6 wiecz 114r

Dr. Wacław Bernard

przeprowadził się na ulicę **BENEDYKTA № 9.**
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
(8^{1/2}—12 r. i 5—7^{1/2} pp., panie od 4—5) 1761 r

Dr. Jan Pieniążek

sp. ch. nosa, gardła i uszu przeprowadził się na **ulicę Piotrkowską 120.**
Przyjm. od 11 do 12 w poł., i od 5 do 6^{1/2} wiecz., w niedziele i święta od 9^{1/2}—11 rano. 1350d

Dr. Rosenblatt

Choroby **uszu, gardła i nosa**
Piotrkowska 35.
Przyjmuje od 10—11 r. i 5—7 pp. w niedziele od 2—4 r. 2451

Lekarz-Dentysta
DĄBROWSKI

mieszka: **Piotrkowska 97.**
1326r

Dr. Birencweig

ŚREDNIA № 3.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Od 11—1 r. i od 3—7 w. 268r

Dr. E. Sonnenberg

Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne
CEGIELNIANA 14.
Od g. 11—1 i 4—7^{1/2} w. 76r

Dr. B. DONCHIN

Specjalista chorób oczu osiadł w Łodzi **ul. Zielona № 11.**
Godz. prz. 10—12 i 5—7 po poł. 428—r

Dr. FRANCISZEK
KOZIOLKIEWICZ

(senior) **Piotrkowska 103**
Choroby wewnętrzne, dzieci i kobiece. Przyjmuje od 8—11 r. od 2^{1/2}—4 pp. i od 7^{1/2}—9 w. 1426r

Dr. M. Papierny

Akuszerya i choroby kobiece, b. ordynator warszaw uniwersyteckiej kliniki akusz.
Przyjmuje do 11 r. i od 4^{1/2}—6^{1/2} po poł. **Pałudniowa 23.** 4951

Do wynajęcia w domu przy ul. Piotrkowskiej № 215

Kantor frontowy

na parterze, 6 okien frontu — zaraz;

Kantor frontowy

na parterze, 3 okna frontu — od 1 kwietnia r. b.

Wiadomość w Banku Handlowym w Warszawie, Oddział w Łodzi Dzielna № 17, w godzinach biurowych. 651—3

Dr. med. LEYBERG

Krótką № 5.

Choroby weneryczne, moczopłciowe i skórne. 1489

Specjalista chorób skórnych włosów, wenerycznych i dróg moczowych

Przyjmuje codziennie od 8—1 w południe i od 4—8 wieczorem; w niedziele i święta od 9—2 w poł. 149r

Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. B. Rejt,
ulica Średnia № 5.

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.
Syphilis, skórne, weneryczne, choroby dróg moczowych.
Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w., dla dam od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano. 746r

Dr. I. LIPSZYC

choroby dzieci.
Przyjmuje od 8—10 i od 4—6 pp. **WSCHODNIA № 45.** 294

Dr. Jelnicki

ul. Andrzejka 7
powrócił.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Godziny przyjęć: panowie od g. 9—11 r. i 5—8 po poł., panie 4—5 po poł.; w niedziele i święta 8—12 r. 1463r

Dr. med. Aleksander FABIAN

ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Rynku).
Choroby nerwowe i wewnętrzne.
Do 10 rano i od 4—6^{1/2}. 2251r

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY SKORNE, WŁOSOW, WENERYCZNE (syphilis) I MOCZOPŁCIOWE (endoskop i cystoskop) I NIEMOCY PŁCIOWE.
Ul. Południowa № 2,
powrócił.
Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—6 w., panie od 6—4 po poł. 1420—r

Dr Ignatiew

Specjalista chorób **uszu, nosa i gardła**
ulica Konstantynowska № 11 m. 5.
Przyjmuje od 11—12 rano i od 5—8 wiecz. codziennie. W niedziele od g. 10—1 w południe. 1054r

Dr. Bronisław Łuczycki

Andrzejka № 5. 65012
Choroby nerwowe.
Przyjmuje do 10 rano i 5—7 pp.

Dr. H. Szumacher

choroby weneryczne i skórne **Nawrot 2.**
przyjmuje od 8—10^{1/2}, i od 6—8. Po poł., panie od 5—6. W niedziele i święta od 8—1 r. 637r

Dr. A. GROGLIK

Zielona 5.
Choroby skóry i włosów (usuwanie zbytecznych włosów za pomocą elektrolizy), weneryczne i dróg moczowych. Przyjmuje 8^{1/2}—11^{1/2} r. i 6—8 wiecz.; panie 5—6 wiecz. W niedziele i święta od godz. 9 do 12 rano. 1568-d

Dr. H. Sadkowski

asystent C. W. Uniwersytetu przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszki). **Dzielna № 3.**
od 5 do 7-ej 2150—r

Dr. Ark. Goldenberg

ul. Nawrot № 38
róg Widzawskiej. Przyjmuje codziennie do 10 rano i od 4 do 7 po poł. — **CHOROBY WEWN. DZIECIENNE I KOBIECE.** 1812r

Pierwsza Chrześcijańska
Lecznica chorób zębów i jamy ustnej

teraz: ulica Piotrkowska 133. 2651r

Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe

Dr. Stanisł. Piokarski

PIOTRKOWSKA № 115
Przyjmuje: od 9—10 rano i od 5—8 wiecz., kobiety od 4—5. 1331—r

Dr. J. ABRUTIN

KROTKA 9.
Specjalność chorób wenerycznych, skórnych i moczopłciowych. Przyjmuje: 8^{1/2}—11 i od 6—8 po poł.; panie 5—6 po poł., w niedziele 10—1 w poł. 237

Dr. med. Z. Golc

chor. skórne i wenerycz. **PIOTRKOWSKA 86 m. 6.** 799r

Dr. S. SZMITKIND

Średnia № 2
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe
Leczenie elektrycznością i masażem
Przyjmuje od g. 8—11 rano. od 5—8^{1/2} wiecz. 469-r

Towarzystwo Akcyjne
„ZGORZELICKIEJ FABRYKI MASZYN I ODLEWNI“
 w Zgorzelicach.

MOTORY ROPOWE

systemu Diesela.

Jeneralne Przedstawicielstwo na Królestwo Polskie oraz gub. Grodzieńską

HORDLICZKA i STAMIROWSKI

Łódź.

1919—d

Wina Chasta! Wina Chasta!

Od 1 — 15 marca r. b.

ceny win niższe

przy odbiorze 20 butelek.

CZERWONE.			BIAŁE.			DESEROWE (słodkie).		
0 Czerwone	35 k. zamiast	40 k.	9 Białe	35 k. zamiast	40 k.	20s Portwein stary	1.20 k. zamiast	1.50
1 Stołowe	45	55	10 Stołowe	45	55	20 Portwein	1.00	1.25
2 Grenache	55	70	11 Biały Muskat	55	65	21 Muskat Lunel	1.00	1.25
3 Bordeaux	65	80	12 Riesling	55	70	22 Madeira	80	1.—
4 Lalite	75	90	13 Sauternes	60	75	25 Tokaj słodki	1.00	1.25
5 Chambertin	1.—	1.25	14 Chablis	55	70	24 Kościelne	—65	—80
			15 Tokaj wytraw.	65	80	25 Malaga	1.60	2.—
			16 „Chasta“	55	70			
			17 Mosel	55	70			
			18 Yquem	75	90			
			19 Montrachet	80	1.00			

Skład: Piotrkowska 99.

591—3

Towarzystwo Wzajemnego Kredytu Łódzkich Kupców i Przemysłowców (Piotrkowska № 17).

ZWYCZAJNE

Ogólne Zebranie Członków

odbędzie się w środę, dnia 9 marca r. b., o godzinie 6-ej wieczorem, w SALI KONCERTOWEJ przy ulicy Dzielnej № 18.

PORZĄDEK DZIENNY:

- 1) Zagajenie posiedzenia przez Prezesa Rady;
- 2) Wybór przewodniczącego;
- 3) Zatwierdzenie przepisów porządkowych;
- 4) Sprawozdanie Zarządu za rok 1909:
  - Protokół Komisji Rewizyjnej i Sprawozdanie Rady z wnioskami dotyczącymi
    - a) Zatwierdzenia Sprawozdania,
    - b) Podziału zysków, otrzymanych w 1909 roku;
- 5) Zatwierdzenie budżetu wydatków na rok 1910;
- 6) Wybory:
  - a) 1-go członka Zarządu,
  - b) 3-ch członków Rady,
  - c) 3-ch członków Komisji Rewizyjnej,
  - d) 3-ch zastępców teje;
- 7) Wnioski członków.

Aby Ogólne Zebranie mogło przysść do skutku, Zarząd prosi Pp. Członków o liczne i punktualne przybycie.

534—3-3

LOMBARD

D. Wałchowicza i Syna

zawiadamia, że w miejscowej
 sali licytacyjnej, Południowa 20,
 odbywać się będzie 8/16 marca
 i dni następnym

licytacya

na sprzedaż zastawów, we wła-
 ściwym czasie nie prolongowa-
 nych. 620—3—2

Potrzebny uczeń z inteligentnej rodziny do składu apteczno-go. Pierwszeństwo mają kandydaci z prowincyi, którzy ukończyli co najmniej trzy klasy jakiegokolwiek zakładu naukowego. Wiadomość w Łodzi, Plac Kościelny № 8, m. 12. Obowiązkowa znajomość języka niemieckiego. 616-3

MEBLE.

Kredens, 12 krzesel, stół, szafa do ubrania, otomana dywanowa, tremo, 2 łóżka z materacami, bieżniarka z lustrem, toaletka o 3 lustrach, garnitur mebli, biurczko damskie, słupki, gramofon, lampy, obrazy olejne i różne drobności sprzedam za bezcen Ulica Szkolna 23 m. 3. 626-10-2

Zagubiono

kwit zaliczeniowy dr. Żel. Fabr. Łódzkiej za № 8482, na sumę rb. 139.90, z wysyłki towaru na stację Lublin, w d. 11/IX, za frachtem № 86988. 636—3—3

Ból głowy i Migrenę

natychmiast usuwa

Migreno-Nervosin

Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Ządać w aptekach i skl. aptecz. tylko oryginalnych proszków po 10 k. szt. — Pudełko 1.20 k. Główn. skl. Tow. Akc. L. Spieß i Syn 2761r100

SKLEP

kolonialno - dystrybucyjno - spożywczo-piwny z mieszkaniem — w najlepszym punkcie, bez konkurencyi, targi od 45 rb. dziennie, pewne utrzymanie dużej rodziny i zrobienie majątku; komorne z mieszkaniem tanie. Może kupić inteligentna rodzina. Sprzedam okazynie za przystępną cenę. Powód na miejscu. Wiadomość: Wielka 41, m. 20, Toruński, Warszawa. 656—1

Mogę dostarczać stosownie do umowy

Twaróg

w większej ilości. Oferty: Czesław Tański, Kobuszyn, st. poczt. Szrensk, gubernia płocka, powiat mławski. 655—3—1